

L. Van Impe, P. Strobbe, P. Vynckier

ROMEINSE NEDERZETTING EN BEGRAAFPLAATS TE DONK: HET ONDERZOEK IN 1983

In de loop van het voorbije jaar werd het archeologisch veldwerk in de zone bij de samenvloeiing van Demer, Gete en Herk te Donk verder gezet. In het kader van een in een B.T.K.-project gevat noodonderzoek op de hertracing van de Herkrivier, werden de belendende percelen van de middeleeuwse priorij gesondeerd (cf. *infra* p. 144-146). Daarnaast ging het onderzoek ook verder zijn gang in de zone waar we de laatste jaren de noordelijke uitloper van het urnenveld en resten van een prehistorische nederzetting en van de opeenvolgende Romeinse hofsteden ontdekten. Vooral op de percelen nrs. 59b en 62b werd getracht de eerder al blootgelegde en deels gepubliceerde percelen nrs. 58 en 61e met elkaar te verbinden (fig. 41 - cf. *Arch. Belg.* 255, 78-79: fig. 7).

Wat de prehistorische begraafplaats betreft tekenden wij ca. 50m ten N. van het meest noordelijk gelegen urnenveldengraf nog een totaal geïsoleerde kringgreppel op. In de vulling van de greppel zelf zouden enkele vage vlekken op de aanwezigheid van palen kunnen wijzen. Van een mogelijk graf was nergens echter een spoor te bekennen. De aftekening van de kringgreppel was in vergelijking met de zuidelijker gelegen ringsloten op het urnenveld dermate vaag dat een associatie met de geconstateerde maar moeilijk grijpbare Vroege-Bronstijdhorizont zeker tot de mogelijkheden behoort (cf. *Arch. Belg.* 255, 69: fig. 3).

Voor de La Tène-nederzetting zet de bijna teneerdrukkende wirwar van paalsporen en afvalkuilen zich in oostelijke richting verder. Aangezien de onderlinge samenhang van deze sporen niet altijd voor de hand wil liggen, geven wij er de voorkeur aan het hoofdstuk 'IJzertijd nederzetting' voorlopig over te slaan tot de plannen beter uitgewerkt zijn.

Een niet zo gek resultaat kunnen wij presenteren voor wat de Vroeg-Romeinse nederzetting aangaat, en dan doelen wij op de groep gebouwen die vooral opvallen door de centrale rij zeer diep ingeplante nokstijlen (cf. *Arch. Belg.* 255, 78-79: fig. 7, groep E). Met 3 nieuwe rijen nokstaanders tegenover de reeds gekende gelegen, hebben wij een rond een open pleintje geschaarde groep gebouwen verkregen. Ook nu is praktisch elk spoor van de wandconstructie verdwenen en blijft de rekonstruktie en de functiebepaling van deze gebouwen eerder problematisch. Het is in Donk niet met zekerheid uitgemaakt of deze groep tweebeukige constructies de bedrijfsgebouwen of schuren geweest zijn bij een woning die zelf komplekser van structuur was (fig. 42). Het gaat om een rechthoekige tweeschepige woning, met vrij zware wandopbouw

Fig. 42. Grondplan van een tweeschepige woning, met portaalsgewijs uitgebouwde ingangen.

afstand van amper 20m vonden wij er 2 inhumatie- en 2 krematiegraven. In de inhumatiebijzettingen waren behalve kuil en kist, ook nog wat vage aflijningen van de ledematen en de schedelkrans van de dode te zien. Naast het hoofd van de overledene lagen een kleine schotel en een vernist bekertje, terwijl geoxydeerde resten van de bespijkerde zolen naast de linkerknie de plaats van het schoeisel aanwezen (fig. 43). In het tweede inhumatiegraf kon van het skelet slechts één stuk bot worden opgemerkt; bijgaven ontbraken er. De twee krematiebijzettingen zijn eenvoudige urngraven. In het ene waren de veraste beenderresten in een eenvoudige kookpot met omgeslagen lip geborgen, in het andere in een kom met kraagrand (fig. 43). Het aardewerk uit de graven is zeer eenvoudig en kan vanaf de 2^e helft van de 2^e tot in de 3^e eeuw gedateerd worden. Hieruit volgt dat het kerkhof, waarop deze 4 graven liggen, in ieder geval niet kan geassocieerd worden met de eerder beschreven groep gebouwen, maar in een latere bewoningsfase moet ingepast worden. Vooraleer daarover definitief uitspraak te doen hadden wij graag de resultaten van het onderzoek in 1984 afgewacht.

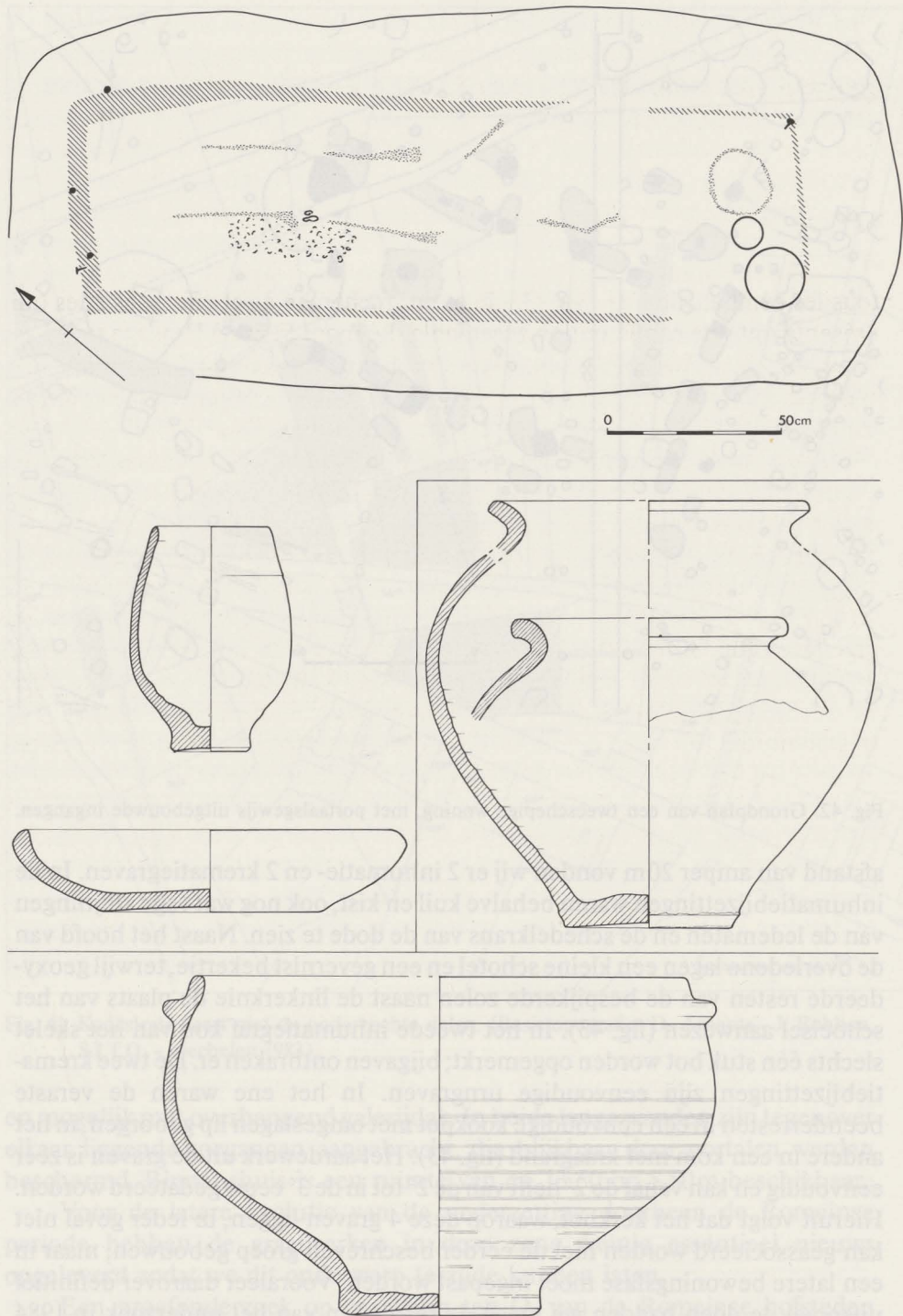

Fig. 43. Schets van een der inhumatiegraven met bijhorende grafgiften en de urnen uit de beide krematie-bijzettingen. Aardewerk S. 1/3.